

Déli Hírlap

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Piaja I. C. Brațianu No. 3. Telefon: 2-52. Felelős szerkesztő: Vuchetich Endre dr. Alap megjelenik minden reggel, kivéve az ünnep s vasárnap utáni napokat

**A BÁNSÁG
MAGYARSÁGÁNAK LAPJA**

Cikkeink utánnyomása a forrás megjelölése nélkül tilos. Kellően fel nem bélyegzett leveleket nem fogadunk el. Kéziratokat nem őrziünk meg és azokat a feladónak vissza nem küldjük.

mennyei birodalom

na — a mennyei birodalom... Száz száz millió ferdeszemű, sárgabőrű emehazája... Az egyik éppen úgy olyog, mint a másik, egyiket nem csak a másiktól megkülönböztetni. — Peking —, a császárok ősi székhelye... Huszonnégy kilométer hosszúságú, tízenhárom méter magas, felül tígy méter széles fal övezi körül. A várost választotta székhelyéül az a terület, amelyet a kínaiak a "székek kiirtójának, Dsinghiszkán-utódja, Kublaj khán, ő építette a várost, a császári palota magyát. A kínaiak a tatárok a békés életet, míg 1409-ben a Ming dinasztia császárát Nankingból ide tették át a várost. Amikor Pekingben észak-keletre jött barbárok, harcos hordák fejedelmek uralkodtak, Kinát Nankingból kizűztek. Éppugy, mint ma...

mennyei birodalommal fizették meg a támadókat.

A világbáboru után, amióta az európai nagyhatalmak az egymás közötti viszálykodással vannak elfoglalva, Japán vette át a ragadozó keselyű szerepét a távoli keleten. Először jött Mandzsukuo, következett a régi kínai császárszékely, Jehol, légiesség pagódáival és palotáival, Kvantung, majd a japánok kitölték csápjáikat a legtermékenyebb északkeleti tartományra, Ho-Peira és döntő befolyásuk van katonailag Pecsili tartományban is, melynek székhelye Peking. Nem az a Japán terjeszkedik itt, melyet a Butterflyből és Leafcadio elbeszéléseiből ismerünk, hanem a modern Japán, amely eltanulta a régi Európától a technika modern csodáit, a fegyverkezést és főleg a kiméletlenséget.

Kinában nem a japán mosoly terjeszkedik, hanem a japán csizmasarok. Ugyanakkor, amikor a nankingi kormány tüzzel-vassal irtja az ópiumszívást és az ópiumcsempészetet halállal bünteti, a japán megszállás alatt lévő Mandzsuriában és Északkeletben ezer meg ezer hektáron hímáldoznak a mákfejek a mezőn, hatalmas kábítószeripar keletkezett, amely központját képezi az egész világ mákonykereskedelmének. Két célt érnek el ezzel a japánok. Az ópium hihetetlen jövedelmeket hoz és az ópiumszívás a kínaiak millióinak fizikai és lelki ellenálló képességét teszi tönkre. Mert azt minden gondolkodó fő tudja Japánban, hogy abban a pillanatban, amikor Kinában feltámad egy diktátor, aki új, erélyes szellemet önt a sárgák száz millióiba, aki rendet teremt, aki öntudatra ébreszti a mennyei

birodalom lakóit, akkor jaj Japánnak, de jaj talán az egész világnak. Az oroszok legrettenthetőbb katonái a kínai ezredek, a kínai éri el a legkevésbé táplálékkal és a kínai képes a legrosszabb élelemzés mellett a legnagyobb munkateljesítményre.

Talán jön egy idő, amikor az eleven ló, a riksakuli, leteszi a riksát, a kétkezes kocsit, melyet vontat és puskát és kézigránát vesz a kezébe. Akkor azután nincs megállás és visszafordul az idő, mint amikor ferdeszemű százszáz ezres hordák pusztították el Európa feudális országait. Egyelőre konc a mennyei birodalom, melyből a japán Kvantung-hadsereg tép le darabokat, amelyért holnap talán Anglia, Amerika fog viaskodni Nippon fiaival, de a konc-ból egy szép nap felemelkedik, ázsiai nagyhatalom lehet... (n)

Tusztai-Popovits József

A dunai államok együttműködése csak fokozatosan valósulhat meg a sorsközösség tudatosításával

Folytatjuk a magyarországi magyarság vezető elméinek megnyilatkozását a román-magyar közlekedés kérdésében. Az alábbi válaszok erre a három kérdésre hangzottak el: 1. Hogyan képzelik a dunai államok és népek együttműködését kulturális, gazdasági, esetleg politikai téren? 2. Helyes-e Bethlen István gróf által kezdeményezett román-magyar közlekedést? 3. Mik a konkrét tervei a román-magyar közlekedés, barátság, esetleg együttműködés megvalósításáért?

A mai válaszok a következők:

ALBRECHT FERENC dr.

a kiváló kisebbségpolitikai publicista:

1. A dunai államok együttműködése csak fokozatosan valósítható meg. Ma az ellentétes érdekek és szenvedélyek dulta területen csak lépésről-lépésre, azok leküzdésével képzelhető el. A dunai közösség felismerésétől és az érdekek kölcsönösségének tudatától még messze vagyunk s nem a dunai

érdekek és célok az uralkodó eszmék, hanem a dunai népeknek egymás elleni uralmi törekvései. Ez az állapot soká nem tartható fenn, mert az egymással versenyző dunai államok, közös érdekeik tudatára nem ébredvén, akarva vagy nem akarva

a Duna völgyébe vagy a pánszláv, vagy a pángermán erőket fogják bevezetni,

amelyek vagy egymás ellen, vagy egymással megegyezve a maguk imperializmusába hajtják a dunai népeket. A sorsközösség tudatosítása, az egymás ellen törő hatalmi politika megszüntetése után kezdődhet előbb az egymásra utalt gazdasági területek között gazdasági téren, majd később kulturális téren az együttműködés. És csak kielégítő gazdasági együttműködés teremtheti meg a politikai együttműködést.

A román és magyar nemzet mély érdekazonossága

2. Bethlen István gróf által kezdeményezett román-magyar együttműködést az általa javasolt keretben és mértékben feltétlen helyeslem. A román közvélemény talán nem is tudja, hogy milyen jelentősége van Bethlen kezdeményezésének. Bethlen István ma a legjelentékenyebb magyar államférfi, aki a magyarság hagyományos és történeti alapokon nyugvó

politikájának leghivatottabb képviselője. Ha tehát a magyar nemzeti politika vezére ajánl közlekedést, akkor mögötte egy nagy mult keres megoldást a román-magyar kérdésben. Meggyőződésem, hogy

a román és a magyar nemzet közt világpolitikai helyzet és rendeltetés tekintetében mély érdekazonosság áll fenn

s végzetes tévedés volna ennek tudatosítása érdekében mindkét oldalról mindent meg nem tenni. A válasz joga és kötelessége most a román közvéleményre vonatkozik.

3. Amíg a román közvéleményben Bethlen István gróf kezdeményezésére határozott válasz ki nem alakul, addig koraj volna konkrétumokról tárgyalni. Egy kedvező közvélemény már az élet élő valóságában amúgy is sok konkrétumot teremthet.

JÁNOS ÁRON dr.

a Nemzetpolitikai Társaság lelkes és agilis elnöke:

1. A dunai államok együttműködésének elengedhetetlen előfeltétele, hogy a szomszédos népek felhagyjanak minden olyan törekvéssel, mely lényegében a mellettük vagy körülöttük élő más népek létének tökéletes negációját jelenti. Az európai népek története bizonyítja, hogy a népvándorlások befejeződése után

népzeteket vagy népcsoportokat nem lehetett és nem lehet Európa térképéről egyszerűen leradírozni.

Ezért a dunai államoknak le kell számolniuk azzal a ténnyel, hogy különféle népek élnek egymás közé élve s ezek minden ellenségeskedés ellenére is itt fognak maradni. Ennek a ténynek és az egymásrautaltságnak felismerése szüntetheti meg azt az ellenséges légkört, mely az objektív tárgyalásnak még a lehetőségét is elve

kizárja. Politikai téren tehát az együttműködés ma nehezen képzelhető el. Viszont meggyőződésem, hogy a kulturális és gazdasági életnek számtalan területe van, ahol az együttműködésnek van lehetősége.

Meggyőződésem az is, hogy az új generációk kevesebb előítéllettel érkező a politikai életbe, az együttműködés kölcsönös előnyeit és szükségességét fel fogják ismerni.

2. Bethlen István gróf kezdeményezését a legnagyobb mértékben helyeselni kell.

Az ellentétes megnyilatkozások ellenére is hinni kell, hogy ezt Románia is helyesli, mert, ha olyan elvi feltételeket jelölne meg, melyek akár a magyar nem-

zettel, akár a romániai magyarsággal szemben tökéletes negációt jelentenek s ezáltal még annak a lehetőségét is elzárna, hogy tárgyalás céljából a zöld asztal mellé ülünk; ezzel feltétlen tanujelét adná annak, hogy a dunai népek végleges konszolidációját s ezen keresztül az európai béke megszilárdítását nem óhajtja. Ennek a megítélésnek pedig egyetlen nemzet sem teheti ki magát.

3. Hogy mik a konkrét javaslataim? Elsősorban is

meg kell teremteni feltétlenül az érintkezést és az együttműködést az ugynevezett politikamentes területeken.

Ilyenek: az egyetem és más ifjúsági gyakori, sőt állandó csere-akciói; a falu-kutató, népegészségügyi, nép-

művészeti tevékenységgel foglalkozó testületek kölcsönös látogatása, állandó érintkezése; a tudományos kapcsolatok (különösen egészségügyi, technikai téren) kimélyítése és állandósítása, városfejlesztési és ezzel kapcsolatos szociális tevékenység megismertetése és kölcsönös látogatása, a sportkapcsolatok kimélyítése és állandóvá tétele stb. Ezekben

a politikamentes területeken az együttműködés nyomban megvalósítható lenne,

amit a szükséghez képest megfelelő egyezmények is biztosítanak és elősegítenének. Mindezek alkalmat adnának arra is, hogyha van lehetősége a két nemzet között politikai együttműködésre, ennek számára lassankint a megfelelő légkört megteremtsek.

fizették be a pénzeket a légiu- niszterium pénztárába.

Timisoara-Temesvárott a városból körülbelül tíz kilométernyire meg- jesen modern repülőtér építését kez- ték meg. Modern hangárok emel- nek ki a földből, műhelyek, lakóházak a pilóták és a repülőter szemé- zés számára és mindennemű más épít- zés készült, amire ilyen repülőter- szükség van. Az építést Timisoara- Temesvár városa eszközözi, amely fel- hatalmazást kapott, hogy nemcsak maga másfél millióját, hanem még- nye négy millió lejét is felhasznál- erre a célra. Nemcsak a múlt-év- zsegeket vették igénybe erre, hanem már az ez évi is felhasználta. A re- pülőtér építését folytatják és meg- ben az évben át is adják rendeltés- nek.

Kinsky Adolf

Városunk egyik régi és köztisztviselői álló polgára, régi patricius család sarja, Kinsky Adolf női szabó, a Bányászati és legnagyobbat divatszalonok megalapítója, hetvenkilenc esztendő- rában meghalt 1859-ben alapította me- női divatszalonját, amely csakhamar- mertté vált nemcsak a város, hanem Bányász határain túl is. Vevőkönnyű- legjobb és legelőkelőbb körökből ar- ki és Ferenczy Ida udvarhölgy évi- még néhai Erzsébet királyné is na- nálatott nála ruhát. Tizenöt esztend- előtt nyugalmavonult és azóta csal- ja körében csendes visszavonult- élt. Szerdán este Tache Ionescu-ut- szám alatti lakásán vacsora után me- kedélyesen elbeszélgetett hozzátar- val, majd pihenőre tért. Csütörtök reg- gelre kiderült, hogy ez a pihenés im- örökös, mert Kinsky Adolfot álma- szivbénulás ölte meg. Halála város- őszinte részvétet keltett, Kinsky de fiatalabb korában élénk részt vett- sadalmi megmozdulásokban is és so- rátot szerzett magának. Halálát gysz- ja fia, Kinsky Jenő dr. vegyész- nő, a Tanara vegyészeti gyár igazg- ja, menyé, született Diamant Alice, kái Jancsi és Pista, valamint nagy- rokonság. Temetése ma délután har- kor meg végbe a zsidó temető k- csarnokából.

Bezárták a buziási szegényházat

Szélnek bocsátották Buziaison a szegényházi apollakot. A szegényházat ne- szüntették és bezárták. Ezt a szép- ményt közvetlenül a háboru után B- leantiu Valér akkori buziási f- gabiró, későbbi vármegyei prefekt- remtette meg. Mint főszozolgabiró igt- szíven viselte Buziás fejlődését. A- fürdőbiztos nem nézte jó szemmel, az ottani és a környékbeli koldusok- lassák a fürdővendégeket és ez- meg benne a szegényház létesíté- tervét. A szükséges épületet a Musc- cég bocsátotta rendelkezésére. Meg- átalakítás és tatarozás után beköltö- ték a szegényeket. A község-évi ro- vanezer leiel támogatta az intézm- amelyet magánosok természetbeni- mányokkal is segítettek. A me- költségvetési évben azonban Buziások- ség előirányzott bevételeit alaposan- nyirbálták és kötelezték, hogy a kés- ben létesített új járási kórház fen- sához járuljon hozzá évente nagyobb- szeggel. Ilyen körülmények között a- ség elhatározta, hogy a szegényhá- megszünteti. Annak más közs- apoltjait hazaküldték illetőségi hely- a buziásiakat pedig kiadták rokoni- Elhatározták, hogy a közellátásra sz- szegényeket, amennyiben azok egé- fogyatékosága erre alapot ad, a- kórházban helyezik el.

Harcra készen áll félmillió kínai, hogy kiüzze a japánokat fenyegetett hazájából

Azsia távol keleti részein egyre inkább tornyosulnak a viharfelhők. Kína is és Japán is készül a háborura. Egyelőre hadüzenet nélkül, de már folynak a csatározások. Európában aggodalommal figyelik a távolkeleti eseményeket. Az angol lapok szerint Japán és Kína között igen komoly a feszültség és

a háboru bármely pillanatban kitörhet.

A londoni lapok szerint a japán minisztertanács permanenciában van és a hadügyminiszteriumban már megtették a háboruval kapcsolatosan szükséges intézkedéseket.

Pekingi híradás szerint a japán katonai hatóságok mindenféle kínai nyelven írt fahragaszokon kihirdették, hogy a japán haderőknek az a célja, hogy a 29. kínai hadsereget, amely a rend és törvények ellen van kiüszkés Északkina területéről.

Tegnap délelőtt Tiencsintől harminc mérföldnyire

véres ütközés volt kínai és japán csapatok között.

Egy körülbelül hétszáz emberből álló japán katonai osztag Feng-Tai felé igyekezett, mire kínai csapatok feltartóztatták. Amikor a japánok látták, hogy az utat kínai csapatok szállották meg, tüzelni kezdtek. A csatározások este még folytak.

Közben Tiencsin kikötőjébe szakadatlanul érkeznek japán csapatok. A kínai körök, de a külföldiek is, ezen erősítések láttára erősen

kétkelkednek a japán hadvezetőség békés szándékaiban.

A kínai csapatok felvonulása szintén erős ütemben történik, ami arra vall, hogy Nanking a jelen esetben nem hagyja megfélemlíteni magát a japánoktól.

A nankingi központi kormány egy tagja a sajtónak nyilatkozatot adott, melynek értelmében

a kínai központi kormány 500.000 főnyi szárazföldi és légi haderővel rendelkezik,

melyet külföldi tisztek képeztek ki és amelynek technikai felszerelése is

elsőrendű. Ez a haderő bármikor kész a kínai 29. hadsereg segítségére sietni, amennyiben a japánok beválnak fenyegetésüket és általános támadásba mennének át. Ez a nyilatkozat igen jelentős, ha meggondoljuk, hogy a japánok a 29. kínai hadseregnek Északkinából való kiüszkését tüzték ki célul.

Az isteni szellő a híres japán repülőgép, amely megtette a Tokió-London közötti utat, Inuma pilóta vezetése mellett szorgalmasan repül Tokió és Tiencsin között, hogy a

japán lapok a leggyorsabban hozhasznának fotoriportokat az Északkinában folyó „békés akció” részleteiről.

Peking telve van menekültekkel. Azokról a vidékekről, amelyeken harcok folynak, naponta sok

ezrével tudunk a kétségbeesett emberek a régi császárvárosba.

A Peking-mukdeni vasútvonalon a japánok vették át az ellenőrzést és az összes kínai vasúti tisztviselőket mandzsu hivatalnokokkal váltották fel.

A caransebesi román püspökséget a Bánság fővárosába helyezik át

Az a mozgalom, amelynek célja volt Timisoara-Temesvárnak görög keleti román püspökséget szerezni, eredménnyel járt. Az ortodox egyház központi bizottsága tegnap délelőtt Bucurestiben Cristea Miron pátriárka elnökletével ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a Caransebes - karansebesi püspökséget megnyújtja, amennyiben a Timisoara-temesvári, Recas - rékási és Comlos-nagykomlósi főesperességeket is hozzácsatolja, amelyek eddig az aradi püspökséghez tartoztak. Az aradi püspökséget ezen területek elvesz-

téseért kárpótolni fogják. Az így megnagyobbított püspökségnek bánsági püspökség lesz a neve és székhelyül Timisoara-Temesvárt jelölték ki. A püspök valamennyi hivatalával és a papnevelő intézettel együtt Timisoara-Temesvárra költözik. Ezek az intézmények a szükséges építkezések megtörténtéig bérházakban nyernek elhelyezést. Davidescu, a kultuszminiszterium jogi osztályának vezetője kedvező véleményt adott a tervről és így az erre vonatkozó királyi rendelet legközelebb már megjelenik a hivatalos lapban is.

Még ebben az évben elkészül a Bánság fővárosának repülőtere

A pénzügyminiszterium — miként megírtuk — szigorú intézkedéseket tett arra vonatkozólag, hogy a megyék, városok és községek a költségvetésükbe a törvény alapján a repülőügy javára felvett összegeket haladéktalanul megfizessék. Amely községek ennek augusztus elsejéig nem tesznek eleget, azokat könyörtelenül végrehajtják.

Érdeklődtünk a Timisoara-temesvári vármegyeházán és a városházán: fenyegeti-e a megyét és a várost árverés. A vármegye ez évi költségvetésében négy millió, a városban pedig másfél millió lei szerepel mint hozzájárulás a repülőügy fejlesztésére. Mindkét helyen mosolyogva kijelentették, hogy a végrehajtótól nem félnek. Ennek ellenére azonban mégsem

KIRALY ÖFELSÉGE PÁRISI TÁR-
ALASAI Carol király öfelsége Párisban tegnap fogadta Daladier külügyminisztert és több francia államférfit. A fogadás hosszas tárgyalást, délután az öfalkodó megjelent a városházán, ahol fogadást rendeztek a tiszteletére. A király a világiállítás román étkezőjében Lebrun elnök tiszteletére vacsorát adott, amelyen a kormány tagjai, a szenátus elnökei, valamint a francia politikai élet más előkelőségei vettek meg.

— **Időjárás.** Tegnap a meleg jelentékenyen emelkedett, délelőtt tíz órakor 23, délután négy órakor 27 fok meleg volt. Az ég derűs volt és csak délután mutatkozott elyétve néhány felhő. A fővárosban tegnap délben 28 fok meleget mutatott a hőmérő. Várható időjárás mára: kevés felhőzet, tulnyomóan derült idő, gyenge légáramlás, a meleg tovább emelkedik, egyes vidéken helyi jelentőségű kisebb eső.

Koronázatlan valutakirály

A sokmillió üzletet bonyolított le kis cédulákon és mindenegyes utalványára Londonban, Párisban, Newyorkban a legnagyobb bankok is nyomban fizettek **trónfosztottan lakat alá került**

... azok, akik a gazdasági élet összefüggéseit figyelik, régóta sejtik, hogy az ekete devizakereskedelem központja, legalább is egyik fontos gócpontja, Satumare-Szatmár városa. A Nemzeti Bank egy volt igazgatója, a szeszháborút hirdető a feketetés ellen, de csodálatos módon a legkorábbi razzia, a legerélyesebb lélek dacára sem tudott eredményt elérni, mert a „feketés” főurainak keze messze ért és már előre megtudták minden ellenük irányuló próbálkozást.

Nem is csoda, hogy éppen Satumare-Szatmár a fekete devizagóc. Közel van a magyar, meg a román határ, csak Sighet-Máramaros-ig kell utazni, hogy a lengyel határt elérje az, akinek a határon keresztül van valami szállítani valója. A várost északról és keletről elvágták a Hinterlandtól, az ipari fejlődés nyilag gyenge volt, éppen a határfelkérésnél fogva, tehát sokan,

nagyon sokan, abból éltek, hogy — közel laktak a határhoz.

Mindenki tudta a 65.000 lakosú városban, hogy ki foglalkozik csempézéssel, ki fekete valutával, ki titkos vizákkal, de senkinek sem jutott eszébe, feljelentést tenni, mert a feketetés volt Satumare-Szatmár vidéknek egyik legfontosabb jövedelmi forrása.

Most azután egyszerre robbant a bomba. Néhány nappal ezelőtt a satumare-szatmári posta felhívta a Nemzeti Bank figyelmét, hogy

Svájcból három vaskos levél érkezett és azt gyanítják, hogy a levélben idegen valuták vannak.

Nemzeti Bank azonnal érintkezéslépett Haias Ioan vizsgálóbíróval, aki megállapította, hogy a levelek Kaiser Ferenc és öccse, Kaiser József nevére érkeztek. Közülök egyik a satumare-szatmári katolikus püspöki palota portása. Mindeközben házkutatást tartottak a porlakásban és ott több százezer lejtékű idegen bankjegyet és kötvényt láttak. Ezután a három levél felbontására került a sor, amelyekben egyenként 2000 dollár értékű amerikai államkötvény volt, összesen 960.000 lejtékben. Több üres borítékot is ta-

láltak annak bizonyítékául, hogy Kaiserék nem először kaptak hasonló leveleket Svájcból.

Valószínűtlennek látszott, hogy a portás ily nagyarányú üzletet bonyolítson le, éppen ezért a hatóságok keresztkérdéseket tettek fel a letartóztatott Kaiser-fivéreknek és

egyszerre a homályból kibukkant Katz Henrik menetjegyirodatulajdonos neve.

Most már helyes uton haladtak a nyomozó hatóságok. Katz Henrik menetjegyirodáját mindenki ismeri a városban, mindenki tudja, hogy a menetjegyiroda csak a védőpajzs, melynek oltalma alatt Katz Henrik sok-sok millióra rugó feketedevizaforalmat bonyolított le. Ennek az alacsony, sovány, pofaszakállas emberkének

csápjai elnyulnak az ország összes városaiba és a beavatottak tudták, hogy a romániai fekete deviza árfolyamait Katz József diktálja.

Már az első nyomozás során körülbelül 200.000 dollár értékű idegen bankjegyet és fizetési utalványt hozott napvilágra a vizsgálat, de azonkívül

megállapítást nyert, hogy Katz Henrik az utolsó időkben száz és száz levelet kapott Zürichből, amiből sejteni lehet, mily hatalmas arányú forgalmat bonyolított le.

A lengyel határon héber betűkkel irt kis cédulák vándoroltak át és ezek alapján történtek sok ezer fontos kifizetések Londonban, Párisban, Newyorkban és Amsterdamban. Amióta Lengyelország bevezette a kötött devizarendszert, Katz a lebonyolítást Zürichben keresztül végezte.

a levelezés nagyrészt titkos számokból álló jelirással történt.

Alig van Romániában gyár, iparvállalat, utazni szándékozó, aki tudja, nem tudva végeredményben nem lett volna a Katz konzern ügyfele.

A bandafőnök még utolsó pillanatban nagy hibát követett el. A hatósági közegeket hateraz leiel meg akarta vesztegetni, ami egyrészt semmiféle arányban nem áll az általa kötött üzletek számadataival, másrészt hivatalból üldözendő. A Kaiser-fivérek, Katz Józsefet is letartóztatták és Satumare-Szatmáron sokan remegnek...

A lóverseny felháborodott közönsége felgyújtotta a tribünöket

Marseille franciaországi városban a lóversenytéren példátlan botrány játszódott le. A közönség az egyik versenyfutam indításával elégedetlen volt, mert az állítólag szabálytalanul történt. Az emberek lármáztak és visszakövetelték pénzüket, amelyet fogadásként tettek egyes lovakra. A nézők ledöntötték a korlátokat és a

versenypályára tódultak, miáltal a további versenyek lehetetlenné váltak. A rendőrség meg akarta tisztítani a pályát, de az emberek ellenálltak és óriási verekedés fejlődött ki. A közönség lerombolta a pályán levő tribünöket és felgyújtotta azokat. Végül is a rendezőség kénytelen volt a beléptidíjakat visszafizetni, mire a rend helyreállott.

A zsidó gyermek nem járhat egy iskolába a keresztény gyermekkel Németországban

Németországban, amely a világ különböző részeiben élő németek természetes protektorának szerepét játsza, a maga nemzetkisebbségeit nem a legkíméletesebben bánik. A szjorboknak, akiket a közvélemény lauzitzi szerbek név alatt ismer, még azt sem engedik meg, hogy szerbeknek nevezék magukat, iskoláikat bezárták, bankjuk működését lehetetlenné tették és minden eszközzel igyekeznek őket megfosztani nemzeti jellegzetes-

ségüktől. A zsidók legújában már nem is állampolgárok, mert elhatározták, hogyha megalakul az önálló zsidó állam, a Németországban még megmaradt félmillió zsidót idegennek nyilvánítják és azok csak mint türtvendégek maradhatnak az országban.

A sok megaláztatás után, melyben a hitleri uralom alatt részük volt, most újabb lebecsülés éri őket.

A harmadik birodalom közoktatásügyi miniszterj rendeletet adott ki,

melynek értelmében a zsidók oktatását teljesen elkülöníti a többi német gyermek tanításától. Azokon a helyeken, ahol nincsenek zsidó iskolák, az állami iskolákban külön osztályokat létesítenek a zsidók számára. Ez azonban csak az elemi iskolákra vonatkozik, mert a közép- és felsőiskolákban csak korlátozott számban veszik fel őket. Ez az engedélyezett szám egy és fél százalék a többi beiratkozott tanulónak. Kivételt a volt frontharcosok gyermekei képeznek. A vegyes házasságokból származó gyermekek korlátozás nélkül látogathatják a továbbképző magántanfolyamokat, azonban sem zsidó, sem vegyes házasságból származó gyermekek nem lehetnek tanárok, tanítók, sem pedig ifjusági oktatók.

Tanár rejtélyes öngyilkossága

Budapesten tegnap agyonlőtte magát Hanczár László huszonnyolc esztendő gimnáziumi tanár. Bucsulevelet hagyott hátra, amelyben többek között ezeket írja:

— Nem vagyok bünyös és azért nem akarok a vádoltak padjára kerülni. Nem vagyok gazember, hanem azok a gazemberek, akiknek üldözése miatt kénytelen vagyok a halálba menni.

Az ügyészség a rejtélyes öngyilkosság ügyében szigorú vizsgálatot indított. Meg akarják állapítani kik azok, akiknek üldözése a fiatal és tehetséges tanárt a halálba kergette. Másrészt azonban nem tartják lehetetlennek azt sem, hogy Hanczár Lászlón üldözési mánia vett erőt és az adta kezébe a gyilkos revolvert.

Kik nyertek az osztálysorsjáték tegnapi húzásán

Az állami osztálysorsjáték tegnapi húzásán a fősorsjegyek közül a 14.547 számú sorsjegy nyerte az egymillió leies nyereményt, míg a melléksorsjegyek közül a 199.374 számnak jutott a millió főnyeremény. A fősorsjegyek közül négy-százezer leit nyert a 67.518 számú sorsjegy, 200.000 leit nyert a 31.099 szám, 100.000 leit jutott a 38.487 és 51.164 számú sorsjegyeknek, 50.000 leit nyertek a 62.607, 15.732, 32.129 és 42.707 számú sorsjegyek. Ezenkívül egyenként 912 leit nyertek azok a sorsjegyek, amelyeknek száma 21, 09, 02, 13 és 24-el végződnek. A melléksorsjegyek közül 200.000 leit nyertek a 357.971 és 185.264 számok, 100.000 leies nyereményt jutott a 289.049, 327.860 és 329.302 számú melléksorsjegyeknek, 50.000 leit nyertek a 105.202, 335.721, 184.368 és 363.790 számok. Ezenkívül egyenként 228 leit nyertek azok a melléksorsjegyek, amelyeknek száma 459, 074, 841, 297, 554, 145, 340, 273, 277, 257 végződésű volt. (A közötti számokért felelősséget nem vállalunk.)

HOVA LETTEK A TÖBBIEK? Hivatalos jelentés szerint Németországban mindössze 649.000 munkanélküli van. A múlt évben még több mint egymillió volt a német munkanélküliek száma.

Hirek

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában:

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 380, egész évre 750 lei.

Nyugdíjasoknak egy hónapra 60, negyedévre 160, félévre 300, egész évre 600 lei.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1000 lei.

Magyarországon:

Magánosoknak egy hónapra 4, negyedévre 10, félévre 20, egész évre 40 pengő.

Nyugdíjasoknak egy hónapra 3, negyedévre 8, félévre 15, egész évre 30 pengő.

Telefon:

2-52, este 10 óra után 1-14 vagy 2-42
A Hunyadi-nyomda nyomása.

Patikák éjjeli szolgálata

PÉNTEKEN, JULIUS 16-án, a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben az Alba Iulia-utcában levő Kun-gyógyszertár.

A II. kerületben a 3 August-utcában levő Löw-gyógyszertár és a P. Maiortéren levő Meisner-gyógyszertár.

A III. kerületben a Doja-utcában levő Roth-gyógyszertár.

A IV. kerületben a Preyer-utcában levő Ungvári-gyógyszertár.

Az V. kerületben a Corvin-gyógyszertár és Fratelián Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tart.

Duiliu Marcu

Építész dícsőségét nem egyszer zengtük már. Ő tervezte meg a Timisoara-temesvári színházat, amely tizenhat esztendő óta még mindig épül, mert hol itt, hol ott kell rajta valamit változtatni, javítani. Eredetileg tizenöt millió lei költséget irányoztak elő, most már azonban hatvan millió leibez van a színházunk, de még mindig nem kész teljesen. Duiliu Marcu most a fővárosban kapott fényes állami megbízást. A külügyminisztérium új palotát akar építeni és ezt a szándékát már be is jelentette Bucuressti város polgármesteri hivatalának. A tervek elkészítésével Duiliu Marcu bízták meg. A négy emeletes palota építése ötven millió leibe fog kerülni. Félünk, hogy mire elkészül, sokkal több lesz ez az összeg. Csak ugye ne készüljön a külügyminisztérium palotája, mint az itteni színház, mert akkor nagyon sokára lesz kész.

Mária királyné névnapja. Az ország lakossága július 22-én ünnepli meg Máriát a özvegy királyné névnapját. Ebből az alkalomból az ország összes templomaiban istentiszteletek lesznek. Tatarescu miniszterelnök kihallgatáson jelenik meg a királynénál és a kormány jókívánságait tolmácsolja.

HITLER HELYETTESE A MAGYARORSZÁGI NEMETEK HELYZETÉRŐL. Hess Rudolf, Hitler vezérkancellár helyettese tegnap az egyik berlini lap munkatársa előtt nyilatkozott. Széll József magyar belügyminiszternek a kisebbségi kérdéssel kapcsolatban tett kijelentéseire, Hess hangsúlyozta, hogy a német kormány meglegedéssel veszi tudomásul Széll kijelentéseit. Örömmel látja, hogy a Magyarországon élő német kisebbségnek a magyar kormány a teljes kulturális szabadságot biztosítja és bízik benne, hogy ez a jövőben is így marad. Élénk cáfolat ez egyes lapok heccelőléseire.

A mai semlegességi értekezleten A spanyol nemzeti kormány feltétlen elismerését követelik az olaszok

Nagy érdeklődés előzi meg a semlegességi bizottságnak mai ülését. Ma dől el Londonban, hogy a semlegességi elv a spanyolországi kérdésben továbbra is fennáll-e, vagy pedig megbukik. Az Eden által készített tervet az érdekelt nagyhatalmak nem fogadják el. Hir szerint Szovjet-országnak ellenjavaslatot terjeszt elő. A mai ülésen világlik majd ki, hogy Franciaország — amely szintén nincsen nagyon elragadtatva Eden munkájától — kitart-e az angol-francia együttműködés mellett, vagy pedig Szovjet-országnak oldalára áll.

A németek szerint a javaslat csak akkor valósítható meg, ha ahhoz mindkét spanyol fél hozzájárul. Németország az angol javaslatot tárgyalásra alkalmasnak tartja. Az illetékes olasz körök szerint is a javaslat alapján a további tárgyalás lehetséges. Hangsúlyozzák azonban, hogy úgy Németország, mint Olaszország

kívánása Franco tábornoknak feltétel nélküli elismerése hadviselő félként.

Franco tábornok különben tegnap első ízben fogadta kihallgatáson a külföldi újságírókat. Kijelentette nekik, hogy tetszésükre bizza egész Spanyolország meglátogatását és valamennyi front megtekintését, ezzel szemben csak azt kéri, hogy írják meg az igazat. A spanyol nemzetiek két feladatuk van — mondotta. Az egyik az, hogy a világot megvédjék a kommunizmus továbbterjedésétől, a másik pedig, hogy helyre állítsák a rendet és igazságot. Nyilatkozatát azzal fejezte be, hogy a nemzetiek döntő győzelme hamarosan megteremtí a békét.

Madridtól nyugatra a nemzeti csapatok majdnem teljesen megsemmisítették a tizenharmadik nemzetközi brigádöt. Ebben a brigádban igen sok angol és jugoszláv kommunista harcolt, akik közül számosan elestek.

Megnyílt Iorga nyári egyeteme. Valeni de Munteban tegnap nyílt meg Iorga professzor nyári egyeteme. A vendégek fogadtatása után Iorga professzor, aki különben visszanyerte egészségét, mondott megnyitó beszédet.

Életével fizetett a tojásszedésért. Brestoviceanu Ion nyolc éves Ghizelagizellafalvai fiú a házeresz alatt levő madárfészekből ki akarta szedni a tojásokat, azonban elvesztette egységűt és a földre zuhant. A fiúcska olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy azokba belehalt.

Mi a különbség a régi és a mai gyerek között? A régi és a mai gyermek között von párhuzamot ez a ragyogóan érdekes cikk, amely az Ünnepej számában jelent meg. Az „Ünnepej”, a legszebb és legnívósabb képes szépirodalmi lap ezáltal is gazdag tárházát nyújtja az érdekes olvasnivalóknak és remek képeknek. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal, Budapest VII., Dohány-utca 12 szám.

A patkányok halálra martak egy csecsemőt Jaszenak községben. Szolár Blagoje földműves és felesége magára hagyták három hónapos fingermeküket. A csecsemőt a szülők távollétében patkányok támadták meg. Az éhes állatok le rágták a szerencsétlen gyermek arcát, úgy hogy a csecsemő néhány óra múlva meghalt.

Ujabb bírói áthelyezések. Ganea Vasile a Timisoara-temesvári törvényszék vizsgálóbíróját az igazságügyminiszter Buzauba helyezte át. Lehetségesnek tartják, hogy helyét Catalina Traian volt ügyész foglalja el, akit legutóbb törvényszéki bírónak neveztek ki. Az igazságügyminiszter ezenkívül Socec Ion a targuemeami járásbírói segédbíróját mint helyettes törvényszéki bírót a Timisoara-temesvári törvényszékhez nevezte ki, ugyanakkor Calteanu Valentin az orsovai járásbírói segédbíróját Turnseverinbe helyezte át.

A Skoda-művek igazgatója Bucurestiben. Ma Bucurestibe érkezik Fiala, a Skoda-művek igazgatója, aki a fegyverszállítási szerződések ügyében folytat tárgyalásokat.

Az ezüst tisztításához megveszi Ön a legfinomabb tisztító pasztát. Igaza van, hogy a legfinomabb és legjobb tisztítószert veszi, hogy az ezüst tiszta és ragyogó legyen, de legkisebb karcolás se maradjon rajta. Az ezüst értékes, de még értékesebb a fogai. Fogai számára is válassza a legalkalmasabb fogpépet; azt, amely alaposan tisztít, anélkül, hogy megtámadná a fog zománcát. Az ODOL fogpép a legfinomabb porpép alakban. Csak az ilyen fogpép felel meg azoknak a követelményeknek, amelyeket egy ideális fogtisztító szertől megkövetelhetünk. Az ODOL fogpép azonkívül üdítően és élénkítően hat.

Külön értesítés helyett.

Jó atyánk és nagyapánk,

Kinsky Adolf ur

hosszu és kinos szenvedés után, 79 éves korában tegnap éjszaka elhunyt.

Temetése ma, e hó 16-án, pénteken délután 6 órakor megy végbe az izraelita temető halottasházából.

A gyászoló család.

Részvétlátogatások mellőzését kérjük.

MUSSOLINI HITLERNÉL. A Londoni Daily Express azt a feltűnő hírt közli, hogy Mussolini e hét végén Münchenbe repül és ott meglátogatja Hitler vezérkancellárt, aki vasárnap megérkezik Münchenben a német művészet háta. E hírt nem erősítik meg, de nem is cáfolják.

A főpolgármester szabadon. Coman Augustin főpolgármester ma kezdi meg négy hétre terjedő szabadságát, amelyről augusztus 15-én tér vissza. Távollétében Catalina Teodor polgármester helyettesíti.

Jövahagyták Stelescu gyilkosainak büntetését. Stelescu Mihály volt vasgárdista képviselő gyilkosai egyben a legfelső katonai bíróság tegnap délbén befejezte a tárgyalást és délután két órakor kihirdette az ítéletet, amely szerint a tíz váolt felelősséget elutasította s az első ítéletet megerősítette.

Az Astra nagygyűlése Timisoara-temesvárott lesz. Az Astra román köznevelődési egyesület ez évi nagygyűlést szeptember 12-én és 13-án tartja Timisoara-temesvárott. Carol királyi öfelsége kiáltásba helyezte, hogy agresszuson szintén részt vesz. A nagygyűléssel kapcsolatosan különböző országos szabású kulturális versenyeket, operaelőadást, kiállításokat és ismeretterjesztő előadásokat.

Leendő anyák, akiknek káros gondolatok kell arra ügyelniük, hogy békés munkedűk rendben legyen, ezen cél érdekében el, ha reggel éhgyomorral egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet isznak. Az orvosok ajánlják.

A Jordán folyóból merített keresztelték meg a bolgár trónörökös Rendkívül ünnepélyes külsőségek között keresztelték meg a királyi palota épületében Simeon bolgár trónörökös Boris király és Joana királyné született fiát. A szertartást a metropolita vezette az összes püspökök segédletével. A trónörökös a Jordán folyóból repülőgépen hozott vízzel keresztelték meg.

Messze van? Nincs!

Mert a
Nori-látcsó közel hozzá
Lej 295-320

Mozi

MOZIK MŰSORA

Apolló-mozi: Kongó-Afrika.
Capitol-mozi: Nászt féláron.
Tivoli-mozi: Selyemfiu.

NYILTTÉR

(Az e rovatban közlöttekért nem felelősséget a szerkesztőség.)

Értesítés

A „Timisoara Nagy Cimtára” kiadványa a kereskedelmi és ipari vályalgal, hogy egy Bányász nevű egyesületen keresztül a Timisoara-temesvári városban eljárni és pénzeket felvenni, amelyekkel a városban is inkább, mert a Cimtár akvizíciós munkái miatt a városban a Cimtár alá került. Hirdetéseket a Cimtárban már nem vehetünk fel és csak a Cimtár példányai jegyezhetők elő a kiadóhivatalban; Bulev, Reg. F. nand.

Tisztelettel:

Orich Viktor

„Timisoara Nagy Cimtára” szerkesztője

Készen állunk

adatk ki egy bizonyos belügyminiszteri rendeletet, melyiket? Mindjárt elmondjuk. Az Adeverul írja, hogy egyes prefektusok kérték a megyei választások elhalasztását, amit azonban a miniszterelnök nem hagyott jóvá, sőt utasította a belügyi államtitkárt, közölje a prefektusokkal: a júliusi választásokat nem szabad elhalasztani. Ez az a rendelet, amely kicsit későn érkezik. Közben ugyanis már megérkezett egy másik, amely szerint a megyei és városi választásokat július 25-ről október 24-re halasztották.

UTASÍTOTTÁK A SEVERINMEI VÁLASZTÁS ELLENI FELEBBSZT. A Severin-szörénymegyei választásokon a liberális párt kilence, aleti parasztpárt pedig hat helyet kap. A választás eredménye ellen Bol-Romulus dr. a nemzeti kereszténylistavezetője felebbezést jelentett be való hivatkozással, hogy a százalékmításánál a 0.50 alatti tizedeket elnagylni, a 0.50 felülieket pedig egészül kiegészíteni. A nemzeti kereszténylistavezetője felebbezést jelentett be való hivatkozással, hogy a százalékmításánál a 0.50 alatti tizedeket elnagylni, a 0.50 felülieket pedig egészül kiegészíteni. A nemzeti kereszténylistavezetője felebbezést jelentett be való hivatkozással, hogy a százalékmításánál a 0.50 alatti tizedeket elnagylni, a 0.50 felülieket pedig egészül kiegészíteni.

Az eucharisztikus kongresszus hívói. Serédi Jusztin magyar egypírás és Heylein Tamás urj püspök, az eucharisztikus kongresszus állandó irodájának főosztályvezetője, székeltették az egyházi szemének a meghívókat a jövő év május 25-29. napjain tartandó budapesti harmincegyedik nemzetközi eucharisztikus kongresszusra. Megkapott 64 bíboros, 10 pátriárka, egyházmegyei érsek, 850 egyházi püspök, 263 apostoli vikárius, apostoli prefektus és 39 önálló

Költözködik a városi eselédotthon. Első kerületi tanoncotthon, amely jég a régi katonai élelmezési raktár stében van elhelyezve, a közeli hetek-átköltözik az új központi tanoncotthonba. A megüresedett helyiségeket a városi eselédotthon foglalja el, amely jég a IV. kerületben van. Ugyancsak a várkamatatokban helyezik el a dek nyilvántartó hivatalát is. Ezzel bejűleg újjászervezik az egész csegyet.

Meghalt a merénylő postaaltiszt Nagybecskereken — mint jelentet — Rávícs Szlávko postaszolgarevolverlövessel megölte Gavansné, született Kovinesics Ljupostatisztviselőnt, azután saját be röpitett golyót. A postatisztalónó azonnal meghalt, a gyilkos jég néhány óra múlva a kórházban lte ki lelkét. A vizsgálat során állapították, hogy Rávícs reytelenül szerelmes volt az asz-ryba és azért követte el tettét.

Árva Mihály
timisoara-temesvári nyugdi-
jazott utmester, fájdalommal
tudatja ezuton rokonait és
ismerőseit, hogy
felesége született
Nagy Klára
64 éves korában meghalt.
Árva Mihály
Ferdinand

— Magyar miseruhát kap a pápa. Budapestről jelentik, hogy a sárközvidéki népművészeti egyesület gyönyörű magyar virágmotívumokkal ékes miseruhát ajánlott fel XI. Pius pápának. A miseruhát az öcsényi református tanító felesége tervezte.

— **Pravoszlávok harca a konkordátum ellen.** A belgrád parlament most foglalkozik a Jugoszlávia és Vatikán között létrejött konkordátum ratifikálásával. Belgrádban tegnap rópeódulákat osztogattak az utcákon, amelyen a szent szinodus határozatára hivatkozva bejelentik, hogy a pravoszláv egyház bíróság elé állítja mindazokat a politikusokat, akik a konkordátumot megszavazzák. A kormány bizok azonban abban, hogy a parlamentben a törvényjavaslat számára sikerül a többséget megszerezni.

— **Agyonvert egy kisiut.** Birau Nicolae Belint-bélinei gazdálkodó annyira összeverte Constantin Adam tizenkét éves fiut, aki feleselni mert vele, hogy a gyermek eszméletlenül összeesett. A fiut bevitték a Lugo-jugosi kórházba, ahol megállapították, hogy koponyatörést és súlyos belső sérüléseket szenvedett. Sérülései következtében néhány óra múlva meg is halt. A gazdát a csendőrség őrizetbe vette.

— **Részeg ember boros pohárral agyonütött egy gyermeket.** Pusztá Ferenc munkás a csehszlovákiai Gajár község vendéglőjében nagyobb mennyiségű bort fogyasztott és amikor lerészegedett, boros pohárral a kezében kiment a vendéglő ajtaja felé, ahol egy csoport gyermek játszadozott. A gyermekek csufolni kezdték a részeg embert, mire ez a kezében levő borospoharat közéjük dobta. A pohár Jaratka Alajos tizenegy éves fiut a halántékán találta. A fiut eszméletlen állapotban kórházba szállították, ahol sérüléseibe belehalt. Pusztá Ferencet a csendőrség őrizetbe vette.

Nemzeti-parasztpárti kormány jön melybe Junian is belép

A Gazeta című fővárosi lap legújabb számában a kormányutódlás kérdésével foglalkozva, arra a megállapításra jut, hogy az új kormányt a nemzeti parasztpárt alkotja meg. Az új kormányt azonban Junian is támogatni fogja. Junian Grigoret ugyanis felszólítják majd a kormányba való belépésre, de előzőleg módot keresnek, hogy a nemzeti parasztpárt egyes vezetőszemélyiségeivel kibékülhessen. Erre remény is van, mert a fennálló ellentétek nem személyi természetűek, hanem csak a program tekintetében támadtak. Ebben a vo-

A SZOVJETORSZÁG — A NYUGALOM HONA. A Szovjetországon tartózkodó Tevfik Rüszdy török külügyminiszter és Sükry Kaya török belügyminiszter tiszteletére Moszkvában bankettet rendeztek, amelyen Litvinov beszédet mondott. Ebben kijelentette, hogy meggyőződése szerint a béke barátaik megértik és értékelik a török-orosz barátság jelentőségét és ezt a barátságot csak azok az államok részesíthetik támogatásban, amelyeknek külpolitikai programja nem tartalmazza a nyugalom, a bizalom, a tisztelet, a biztonság és a béke gondolatát.

— **Fejbevágtá szódaüveggel** — meghalt. A jugoszláviai Sándorudvaron bucsu volt, amelyen a falu lakossága sátrak alatt vigadozott. Az egyik sátorban Matkovics Sándor munkás is iddógált. Mikor távozni akart, valaki egy szódaüveggel fejbe ütötte. A szerencsétlen ember másnap sérüléseibe belehalt. Támadójának kilétét nem tudták eddig megállapítani.

A sport megköveteli az egészséges testet.

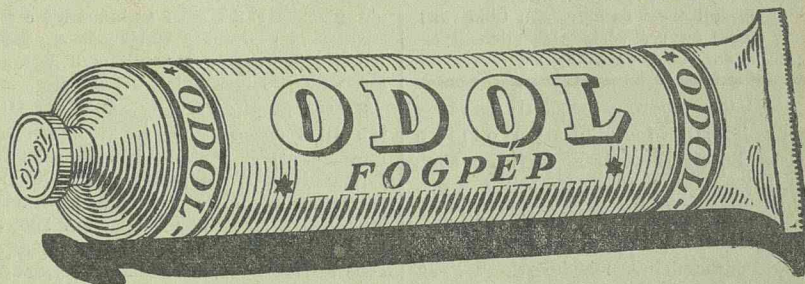
És ennek egyik feltétele az egészséges fogak. Fogainak épségét úgy őrizheti meg, ha fogápoláshoz

Odol fogpépet

használ. Az Odol fogpép nem olyan kemény, mint a fogzománca, ezért a leghelyesebb

ápolószert. Az Odol fogpép nem támadja meg a fogakat, hanem üdít és felfrissít, tehát ha a sportolás előtt, után és közben használjuk, a legbiztosabb eszköz a test megacélozására.

Használjon tehát Odol fogpépet fogai ápolására este, reggel, ha melege van és sportolás közben, mint üdítőszert ebben a forró évszakban.

— **Volt német külügyminiszter halála.** Berlinben tegnap meghalt Simon Walther német államférfi, aki 1920-ban és 1921-ben német külügyminiszter volt, 1925-ben pedig Ebert elnök halála után Hindenburg elnök megválasztásáig néhány hónapon át mint elnökhelyettes vezette a német államügyeket.

— **A windsori hercegné első férje megönsült.** Winifeld Spencer kapitány, az Egyesült Államok tengeri haderejének tisztje, Los-Angelesben házasságot kötött Norma Reese Johnsonnal, egy gazdag retroiti gyáros 43 éves özvegyével. Spencer kapitány volt az első férje a windsori hercegnének, akit 1916-ban vett nőül.

— **Szabadságra ment a magyar parlament.** A magyar képviselőház a nyári szünet előtt tegnap tartotta meg utolsó ülését, amely mindössze néhány percig tartott. Felolvasták a kormányzó leiratát, amellyel az ülésszakot berekeszti és az új ülésszakot október 26-ra hívja össze. Ugyancsak rövid zárülést tartott a magyar felsőház is.

* **Budapestre érkezte a Keleti pályaudvarral szemben a Park Nagyszállóban megtalálható a kényelmét. Leszállított árak.** E lap előfizetőinek 20 százalékos engedmény.

— **A titkos választójog Magyarországon.** Lázár Andor magyar igazságügyminiszter tegnap több budapesti újságíró előtt kijelentette, hogy a felsőház reformjáról szóló törvényjavaslaton az igazságügyminiszterium dolgozik és azt ősszel terjeszti a képviselőház elé. Utána nyomban a titkos választójogról szóló javaslatra kerül a sor.

— Nincs nap papi vádlott nélkül. Berlinben nemrég letartóztatták Niemöller evangélikus lelkészt. Most érkezett jelentés szerint Niemöller a nemzeti szocialista párt és az állam megrágalmazása miatt bíróság elé állítják.

— Aradi betörő Lugo-Lugoson. Sára Erzsébet Lugo-Lugosi lakosnő lakásából kétszáz ezer lei értékű ékszereket loptak el. A rendőrségi nyomozás során megalapították, hogy a lopást Ardelean Stefan aradi ismert betörő követte el, akinek kérekerítésére megtették a szükséges intézkedéseket.

— Duca egyik gyilkosa újra a bíróság előtt. A ramnicusarati törvényszék tegnap hozott ítéletet a tizenhat diák ügyében, akik öt év előtt Visani községben szembeszálltak a hatósági közegekkel és ezért erőszakkal kellett eltávolítani őket a községből. A vádlottak között szerepelt Constantinescu, néhai Duca miniszterelnök egyik gyilkosa is. A törvényszék az összes vádlottakat lázadás címén egyenként három havi fogházra ítélte.

— A belek gyakori teltsége és a rekesz erősebb feltelődése a rendkívül enyhén és kellemesen ható természetes „Ferenc József” keserűviz használata által — reggelenként éhgyomorral egy pohárral — megszüntethető és az agy, a tüdő vagy szív felé irányuló vértódulás ellensúlyozható. Az orvosok ajánlják.

— Elítélt kém. A cernauti törvényszék tegnap foglalkozott Hofman Meen hotini illetőségű férfi ügyével, akit kémkedéssel vádoltak. A törvényszék Hofman Meert tíz évi börtönrre ítélte.

— Pénzhamisítók leleplezése. Hogyan lehet felismerni a hamis fémpénzt, erről közöl érdekes ismertetést Tolnai Világlapja legújabb száma, amely még a sárgaláz első gyógyítójáról, a gyantaszedőkről, Japánról és a sarkrepülőkről közöl rendkívül érdekesítő riportokat. Több mint száz pompás képet talál az olvasó a nagyszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy száma 10 lei.

Már tizenöt év előtt nagy cikket irt a Déli Hírlap munkatársa az irodalmi macskákról és ezek most a párisi világkiállításon egész külön pavillont kaptak

Párisi jelentések szerint a világkiállítás szokatlan látványossággal bővül. Nemsokára valamelyik helyiségében könyvek, képek, szobrok, rajzok, feljegyzések, emlékek és egyéb dokumentumok felsorakoztatásával látható lesz, milyen szerepet játszanak a macskák a francia irodalomban és művészetben. Franciaországban ugyanis írónak, művészeknek mindig dédelgetett kedvenceik voltak e rejtélyes állatok. Eredeti gondolat, teljesen újszerű a litteráris macskakiállítás. Munkatársunk, Flaneur azonban vállalja a francia irodalmi macskák iránti szeretetében a társzerzőségeket. Ő már tizenöt év előtt, 1923-ban, cikket irt róluk ugyanolyan művészi vonatkozásban, ahogy a párisi rendezőség most ezt a furcsa kiállítást majd megcsinálja. Irodalmi macskák címen Flaneur ezeket írta:

Az egyiptomi művészet gyakran ábrázolja a macskákat, mancsaik között egy citerával és boroskehellyel, mert szívesen látott vendégek voltak e böles négy lábúak a lakomán, hol merengve ültek a szent tüzek mellett, borostyánszemeikkel függve az asszir táncosnő álmatag táncán, csak fejüket billentve olykor a zene ütemére. Indiában szentek voltak e haligatag zenebarátok, mert az indus hit e filozófiai magasztalokig emelkedő egykedvűség mögött már a tulvilágból visszatért emberi lelkek rejtőzését sejtette.

Később azután Franciaországban találtak újból meleg otthonra, különösen a művészetben és irodalomban, e született formaművészek. Monerif már a XVII. században megírja egy kokett kiállítású biblosban a macskák történetét. A könyv címlapját a szerző borotvált parokás anekdote díszíti. — rajta a kanduri jelleg. A macskákról szóló műve nagy alaposságon, tudáson és a macskatársadalom mélyeséges ismeretén nyugszik. Megállapítja, hogy ezek különböző érzéseiket más-más hangon fejezik ki, hajlanak az elmélyedésre és hangjuk oly dallamos, hogy a gyermekek fölül tanulják a sírást. Ugy találja, hogy a fekete kandurok nagyon ritkák, de hála Istennek későbbi

időkben már szünőben a hiba, mert Steinlein és Wilette rajzain már csak egy hemzsegnek a fekete kandurok. Igen, a régi jó Wilette, aki az egész környék beteg macskáit összeszedte és műtermében szanatóriumot teremtett számukra. Nem kevésbé szerette őket a rokokó Watteau, a hősiesen zord Delacroix, mindenképpől pedig Renoir, ahogy ott fekszenek gyönyörű asszonyképei ölében, bundájuk egy álomvilág lágy színeiből szöve.

De szóljunk még egy szót a fekete macskákról. Egyik legszebb példány köztünk a montmartrei csapszékben világhírnévre szert tett Chat Noire. Az első kabaré sikereinek tanuja ő, ahogy köré gyülekeztek festők, szobrászok, énekesek, írók, szabad tehetségük legszebb, legzamatosabb gyümölcseit izlettelve a mártírok hegyére zarandokló közönséggel. Felséges esték voltak ezek Rudolf Salis idejében. És az a bizonyos este, amikor már rég el kellett volna kezdeni az előadást s még mindig késtek a szereplők. Mit tegyenek? Szerencsére ott volt a közönség között a már rég akadémikus Donnay, aki egyszerűen felállt a dobogóra és az ő utánozhatatlanul nemes hangletéssel elmondotta két ifjúkori költeményét. Gesztus, élénk hangszólás nélkül beszélt, mintegy csak önmagának, ahogy ajkairól felszállt a legillatosabb, legnemesebb költészet. A közönség le volt sújtva a gyönyörtől, elragadtatástól, de le volt sújtva a diva is. Csak a kezeit tördelte. Mit tehettek most már én, mikor egy költő szólalt meg előttem.

Itt zongorázott Leoneallo is, soványan, kopottan, ismeretlenül, de boldog ifjan. És jöttek emberek, mentek emberek, születtek, enyésztek gondolatok, sok minden beburkolozott már a mult ködébe, de a fekete macska még mindig ott ült egykedvűen, mint egy böles mandarin, mintha csak mondaná: — így is mindegy, úgy is mindegy. Teophil Gaurier is szerette a macskákat és megértette őket. Németországi utazása alkalmával meghallgatta panaszait a németekről, kik nem értik meg őket, hanem inkább az intrikus ku-

tyáknak kedveznek, akik farkasok a farkas emberien képzetűek. Zola macskáján szont már egyenesen bent lakik. Rogon Maquart-ciklusban, figyeli a szőnyökön a emberi ócsmányságot a szerzővel együtt.

Baudelaire macskája bársonyos, nyes, szeszélyes, mint a holdvilág, és ha kegyetlen, mint ama gyönyörű, akik drágakő-szemeikkel bálványok hasonló közönnel révedeznek a messzébe, mialatt egy véres férfiszívveredek előttük a porban. Huysmans sztanista, a cinikus magános még agy sem meri rendbeszedni, mert rajt havi a szürke angora, kék szemeiből könny méltatlankodást csillantva felé. Vagy ledhettük-e talán Balzac macskáján, a gyán vidám bonhomival gomboltva a pamutot a XIX. századeleji postúrát tek cégtábláin? Hát a nőiesen finom Pierre Loti, akinek rejtett csodáiban jában japán és kina szobából kezdődő den stílus fel volt található, nem számra tartotta-e macskáit embeként a magányában? Barátai még most is gyellel őrizgetnek egyet-egyét, ezen macskák nemzedékéből való. Mária, a Carmen szerzője, Copée már rejtett ezeket a különös állatokat és még Anateole France, akinek örök lélműve, Hamilear, az óriási kanduro, milcar a jóságos igénytelen, önzetlen, Puha bundáját gyöngöden őrző gazdája tordéhez, ha úgy véli, hogy eleget dolgozott a zöldernyős lámpán. Mi a tudományunk élünk, — monja, mikor már mindenki elnyugszik, akkor ott áll silbakot a könyves állomány előtt, készen patkányok, egerek ébri madásra.

Az irodalmi macskák jól élnek, de csinálnak a többiek? Sajnos a legtöbb zátlan, otthonatlan, hiába rimátoznak nagy buksi fejüket kandalló ölében a sir a kéményben a szél és tépázza a tetőket. Hiába. A világ szivtelen sítte őket fagyba, a küszöb elé, mert nem meg az álmódzókat még akkor ha macskák.

Az ellopott főnyeremény

A DÉLI HIRLAP eredeti regénye
30
írta Félegyházi András

Földi ügyvéd figyelmesen hallgatta az előadást, jegyzeteket készített, végül megjegyezte:

— Kétségtelen, hogy neked igazad van. Csak ott hibáztad el, amikor az átvételnél nem nézted meg a sorsjegyet. De majd azazt érvelek, hogy a bank tisztviselőjének lett volna kötelessége, hogy a téged illető és általa kifizetett sorsjegyet adja át neked. Ha a telefonhoz hívták, vett volna magának még annyi időt, hogy kinek-kinek a saját számát szolgáltatassa ki. Ha pedig erre nem volt ideje, akkor rakta volna vissza fiókjába a két sorsjegyet és kért volna benneteket, várjatok, míg visszatér.

— Rám egyedülre nem lesz szükség? — kérdezte Bodonyi.

— Nem. Nyugodtan elutazhatsz.

Mégis megállapodtak abban, hogy amennyiben valami sürgős közölni valója lesz, akkor majd felhívja telefonon.

Bodonyi Pista sietett vissza Sáriékhoz, akiknél az estét töltötte.

Másnap valóban komolyan nekilá-

tott mindennemű ügye elintézésének. Felmondta lakását és összeesomagolta minden holmiját, amelyet elküldetett új lakóhelyére. Bevásárlásokat eszközölt és a szobájánál is járt, hogy ruhatárát kiegészítse.

Megvásárolta a két jeggyűrűt, amelyekbe belevesette a Sári és István neveket. Nem elégedett meg azonban a pusztá karikagyűrűvel, hanem nagyon szép és értékes brilliáns fülbevalót is vett Sárinak menyasszonyi ajándékkul. Nem kellett fősvénykednie a pénzzel. Hiszen volt jó fizetésű biztos állása és ezenfelül ott kecsgetett a remény is, hogy a főnyereményt megkapja. Az ügyvéd azzal bízta, hogy nyert ügye van, mert ha nem is viszik perre a dolgot, a bank mindenképpen belemegy majd olyan kiegyezésbe, amelyet érdemes lesz elfogadni.

Este szűk családi körben megtartották az eljegyzést. Ott volt még Rozsnyay öccse, aki orvos, valamint Rozsnyayné nagykereskedő bátyja a feleségével és a jogász fiával.

Bodonyi Pistának nem volt semmi rokonsága és így nem is hívhatott meg senkit. A szülői még gyermekkorában kivándoroltak Jáva szigetére, ahol apja, aki orvos volt, a holland gyarmati kormány szolgálatába lépett mint kórházi főorvos. A nagyanja, aki akkor még életben volt,

ragaszkodott hozzá, hogy unokája nála maradjon. Apja nem bírta ki a trópusi klímát, mocsárlázat kapott, amelybe egy év leforgása alatt belehalt. Az anyja nem jött haza, hanem az özvegyi esztendő leforgása után újból férjhez ment. Szemrevaló asszony volt és tizenöt évvel fiatalabb Pista apjánál. Jáva éghajlatát azonban sokáig ő sem tudta elviselni és hamarosan belepustult. Erről a holland gyarmati kormány hivatalosan értesítette Bodonyi Pista nagyanyját, amikor az értesítésen felül az elárult fiu szülőitől származó különböző emlékeket küldött. Bodonyi Pista már gimnázista volt, amikor nagyanyját is elvesztette. Hivatalból kinevezett gyám gondoskodott azután neveléséről. A gondoskodás olyan volt, hogy amikor Pista elvégezte iskoláit és megkapta első állását az Aratrum cégnél, ugyanakkor jelentette a gyám is az árvaszéknek, hogy kiskorú Bodonyi István vagyonát a neveltetés teljesen felemésztette. Pista ezt nem bánta, mert már volt állása. A gyámtól anélkül is megszabadult már, mert hivatalba jutása után nemsokára nagykorúvá vált.

Bodonyi Pista egyedül állott a világban. Most aztán neki is lesz hozzátartozója, a menyasszonya és nemsokára a felesége.

Az eljegyzés nagyon meghatott

hangulatban folyt le. Pista meglepetten húzta a jeggyűrűt Sárika kezére és megkérte, hogy a másik gyűrűt is Sárika húzza az ő ujjára. A jegyes azután megcsókolta egymást és adta a jelenlevők gratulációit rokonai ölelését.

Az eljegyzési vacsorát követően Bodonyi Pista boldogan hazatért vissza a vidéki kisvárosba, hogy a sodronyárugyárnál véglegesen foglalja cégjegyző állását. A ház udvaron újságot vásárolt és amint vonat már robogott vele, mosolyogva olvasta a hirt, amelyet az előző nap maga küldött be a szerkesztésnek egyik újságíró barátjának.

— Bodonyi István, a nagykísodronyárugyár cégjegyzője és Bodonyay Sárika jegyesek.

8. MEGINDUL A HAJSZÁ

Bodonyi Pista jó ügyvédre lett volna bankkal való ügyének elintézésére. Földi doktor olyan megállapodást kötött a bankkal, hogy az magánéletét bíz meg a megszökött Illfai Márton üldözésével és amennyiben ennek fél éven belül nem lesz eredménye, vagy pedig, ha meg is lesz, de tőle a pénzt nem lehet visszahozni, akkor a bank három millió lei kártérést fizet Bodonyinak. Pista heréste az ügyvéd által létesített megállapodást és hozzájárult ahhoz.

(Folyt. köv.)

Rádió

PÉNTEK, JULIUS 16,

BUCUREȘTI

6.30: A reggeli műsor közvetítése,
13: Lemezek,13.25: Sport,
13.40: Lemezek14.15: Hírek,
19: Zenekari hangverseny,20.40: A Manon opera lemezekén, utána
hírek.BUDAPEST I. 7.45: Torna, utána gram-
mofon. 11: Hírek, 11.20 és 11.45: Felolva-
sások, 13.05: Balalajka, 14.30: Az 1 honvé-
dgyalozgató zenekara, 17.15: „A víz sze-
repe az ember életében”. Utána: Ifjúságiközlemények, 18: „Stradivarium”, 18.30:
Cigányzene, 19: Sport, 19.45: „Hogyan
kell új házakat építeni”, 20: Humoros
emlékest, 20.55: Operaházi zenekar, 22.25:
Szalonzene, 23: Hírek, 24.05: Hangleme-
zek, 1.05: Hírek.BUDAPEST II. 20.10: Lemezek, 20.55:
Előadás, 21.25: Hírek, 21.45: Karének,
BÉCS, 20.40: Zenei humoreszk, 21.30:
Hangképek az erdőről, 23.20: Szórakozta-
tó zene.BELGRÁD, 19.30: Ének, 21: Zágráb,
23.10: Népdalok.MILÁNÓ, 20: Könnyű és tánczene, 22:
Arlecchino operett előadása, 24.15: Tánc-
zene.ROMA, 20: Vegyes zene, 22: Orgona já-
ték, 23: Zenekari hangverseny, 23.40:
Tánczene.

VARSÓ, 19: Könnyű és tánczene, 20: A

rádiózenekar, 20.20: Lemezek, 21: Zeneka-
ri hangverseny.

SZOMBAT, JULIUS 17,

BUCUREȘTI

6.30: A reggeli műsor közvetítése,

13: Lemezek,

13.25: Sport,

13.40: Lemezek,

14.15: Hírek,

16.45: Előadás,

19: Katonazene,

20.25: Tánclemezek,

21.15: Tánczene,

22.45: Vendéglői zene. Utána hírek,

BUDAPEST I. 7.45: Torna, utána gram-
mofon, 11: Hírek, 11.20 és 11.45: Felolva-
sások, 13.05: Szalonzene, 14.30: Lemezek,
17.15: „Játszanak a gyerekek, 18: Magyar
nóták, 19: Közvetítés a marhavágóhíd
jéggyárából, 19.20: Szalon- és jazz műsor,20.10: „A spanyol polgárháború s tan-
ságai”, 20.40: Ir dudás számok, 21: Ka-
uák a szinpadon, 22.20: Hírek, 23.55: Hí-
járásjelentés, 24: Cigányzene, 19: Hí-
rek.BUDAPEST II, 19: Énekváltó
hangversenye, 20.40: Mezőgazdasági
óra, 21.05: Hanglemezek, 21.20: Jék,
BÉCS, 20.20: Tánczene, 21: Szofon-
hangverseny, 22.50: Tánczene,BELGRÁD, 19.30: Hegedűjáték,
Ének, 21.30: Tarkaest, 23.20: Táncze-
ne,24: Vendéglői zene,
MILÁNÓ, 20: Vegyes zene, 21: Ope-
ra előadás, utána tánczene.STRASSBURG, 21.30: Tarka-
est, utána tánczene.STUTTGART, 20: Hangverseny,
Vidám szombat-est, 23.30: Táncze-
ne, Lemezek.VARSÓ, 19.15: Lemezek, 22.05: Tá-
nczene.

A prófírdetéseik:

Állást keres

Kertész

kisebb-nagyobb kertek, villák parkirozá-
sát, gondozását vállalja. Hoffmann, Ca-
lea Torontalului 5. (1847)

Bejárónó

lakás, vagy iroda takarítást vállal. Cim
a kiadóban. (1848)Prefectura Județului Timiș-Torontal
Serviciul Economic

No. 12277/1937

Publicațiune

Se aduce la cunoștință celor interesați că
în ziua de 9 August 1937 orele 10 a. m. se
va ține următoarele licitațiuni publică în loca-
lul Prefecturii de Timiș-Torontal din orașul
Timișoara, pentru construirea a unui de
lemn cu traverse de fier peste râul Timiș
pe drumul comunal Macedonia-Rudna-
Giulvăz între km. 2+337-2+437.Valoarea lucrărilor după deviz este de lei
1,165.231. Facerea din temelie, împietruirea
și cilindarea drumului jud. Buziaș-Hifias
km. 0,2.Licitația se va ține în conformitate cu art.
88-110 inclusiv din legea contabilității pub-
lice, regulamentul Oficiului Central de lici-
tații și normele publicate în Monitorul Ofi-
cial No. 127 din 4 Iunie 1931.Toate persoanele, cari vor lua parte la
licitație, vor depune pe lângă ofertă și o
garanție de 5 la sută din valoarea lucrării
oferite, iar oferta se va face numai în con-
formitate cu devizul, caful de sarcini și
oferte tip, care pot fi văzute în fiecare zi
de lucru în orele de serviciu la Serviciul
economic și tehnic al prefecturii.

Timișoara, la 12 Iulie 1937

p. Prefect: p. Subprefect:
Indescifrabil. Indescifrabil.

Sofför

megbízható, uricsaládnál vagy nagyobb
vállalatnál állást keres, I., Str. Vasilie
Alexandru 6. (1827)

Házgondnokságot

vállalna, kisebb vagy nagyobb házban,
kis lakás ellenében, gyermektelen, meg-
bízható fiatal házaspár. Cim a kiadóban.
(1821)

Adás-vétel

Vennék

használt, de lehetőleg jókarban lévő mo-
dern hálózababutort. Cimeket ármegje-
löléssel a kiadóba kérem leadni. (1951)

Nagy vasúti ládák

eladók, Braun hangszerésznél, Timișoara
I., Eugen de Savoia 10. (1854)

Négyszobás

berendezés és konyha eladó. Megtekint-
hető fél 5-fél 8-ig, Pension Central,
Oppenheim. (1853)

Gyönyörű kis birtok

3 hold, a vadászterdei uton, közvetlen az
erdő mellett 1 hold szőlővel, családi ház-
zal, gazdasági felszereléssel 900.000 leiert
eladó. Cim a kiadóban. (1856)

2 háztelk

210-214 négyzetl (1 sarokház) a III. ke-
rületi szőlőkben, Bolyai-utcában, szép-
fekvésű helyen jutányos áron eladók,
Gartner, III., Str. I. Bolyai 9. (1851)

1937. LIPCSEI ŐSZIVÁSÁR

Augusztus 29-től

szeptember 2-ig

60% utazási kedvezmény

a német birodalmi vasutakon

Felvilágosítást

nyújt:

ANGERBAUER JENO, tb. képviselő, Timișoara I., Str. Gen. Praporgescu 2. Telefon 70

Leipziger Messamt (Leipzig) Deutschland

BUDAPEST legelőkelőbb és legszebb penziója a

TELEFON: 116-406 szám.

Minden előnye meg van:

Rengeteg pénzt takarít meg, mert
aki a GARDEN-ban lakik kedvez-
ményesen meg színházba, moziba,
szórakozóhelyekre, fürdőbe stb.,
sőt a városban is vásárolHa lapunkra hivatkozik külön-
leges előnyöket és nagyfokú
kedvezményeket élvez.

GARDEN

Vécsey-utca 4 sz.

(A parlament, a Duna és a Tőzsde mellett)

Központi fekvésű. Hideg-meleg folyóvíz.
Fürdőszobás-telefonos szobák. Lift, bal-
konok, társashelyiségek, elsőrendű konyha
kívánatra diétás. Figyelmes kiszolgálás!

Julius 24-25, szombat és vasárnap este

Szabadtéri
előadásokaz „Electrica“-sportpályán,
ahol szinrekerül a

Gül Baba

cimű látványos nagyoperett,
5000 ülőhely, 200 statisztá,
60 tagú zenekar, monstre
balett, emeletes szinpad!Helyárak:
60, 40 és 20 lei

Alkalmazás

Szobaleány

tisztá, rendes, jó bizonyítvánnyal
tetik. IV., Str. Mircea Voda 3.

Felvétetnek

statiszták, férfiak és nők a szabadtéri
adásra. Jelentkezni a délelőtti órák
lehet Mihalik díszletmesternél,
színházban.

Lakás

Butorozott szoba

különbejárattal, fürdőszobahasznál-
esetleg teljes ellátással, kiadó,
Mircea Voda 3.

1 szobás

fürdőszobás komplett lakást
szeptember 1-ére. Cimeket kérek
ba „Pontos fizető” jelígre.

2 szobás

szép parkettás utcai lakás kiadó
szébb helyen, park és virágker-
Piața Cruci 2.

Ha szép akar lenni

Használjon KULKA-féle lom-
tejkremet, lilium-tejszappant
liliumpodert három szinben
Kapható kizárólag aVárosi gyógyszertár
a „Fekete Sashoz” I. Piața I. C. Brâncușe

Különféle

Hogyan udvaroljunk?

Ily cím alatt egy a maga nemében
lanul érdekes könyv jelent meg
szerelem és a műveltség valóság-
lexikona. A könyv főbb tartalmi
emeljük: Mit jelent udvarolni?
lem és becsület — Az első lépés
udvarló — Udvariasság a tánc-
nalmány a esókról — Udvarlás
szerelemben — A szakítás technika
Udvarlás negligében — Bűn-
ség? — Jó modor az udvarlásba-
like a lányokat tegezni? — Az ud-
ról dióhéjban — Udvarlás és kös-
Udvarlás és az ideális feleség —
hogyan udvaroljunk? — Lehetim
mesek, de okosan — Milyen legyen
nő? — A nudizmus első napjai —
fi és nő házassága — Az ártatlan-
— A pazarló feleség — Tünni ke-
esókját — Szerelmi tanácsadó
asszonyok számára stb. stb. és meg-
harmine hasonló érdekes cikke-
mány, teszi változatossá ezt a kö-
„Hogyan udvaroljunk?” c. köny-
oldalon jelent meg, ára 20 lei és ap-
az összes újságárosoknál.Hirdessen
a Déli Hírlapban